

BISERIC'A si SCOL'A.

Fóia bisericesca, scolastica, literaria si economica.

Ese o data in septemana : Duminec'a.

Pretulu abonamentului :	Pretulu insertiunilor :	Correspondintele si banii de prenumeratiune
Pentru Austro-Ungari'a pe anu . . 5 fl.—cr.	Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu	se se adreseze la Redactiunea dela
" " " " jum. anu 2 „ 50 „	cam 150 cuvinte 3 fl., pana la 200 cuvinte	„BISERIC'A si SCOL'A“
Pentru Romani'a si strainetate pe anu 7 „ — „	4 fl. si mai sus 5 fl. v. a.	in Aradu, la institutul pedagogicu-teologicu.
" " " " j. a. 3 „ 50 „		

Congresu bisericescu in Bucovin'a.

Metropoli'a surora a Bucovinei, ajunse in fine, dupa multe staruintie a-le demnului ei Metropolitn, ca se vedea realizata una din cele mai inalte aspiratiuni a le sale, intrunirea intr'unu congresu bisericescu, dupa modelul metropoliei nostre, a Romanilor ortodoxi din Ungari'a si Transilvani'a! Salutamu cu bucuria pe fratii si corelegionarii nostri din Bucovin'a, in nou'a era de activitate pe terenul nationalu bisericescu, si le dorim celea mai stralucite rezultate si cea mai inalta prosperitate in cultura nationala si cea religiösa-morala!

Pentru astadata ne multiamim a lasa ca se urmeze aci cerculariulu metropolitanu pentru alegerile la viitoriulu congresu:

Pe urm'a cerculariulu arhiepiscopalu din 1/13 Maiu 1874 Nr. 81, cu carele s'a publicatu regulamentul de alegere pentru congresulu bisericescu gr. or. alu Bucovinei, aprobatu cu prea inalt'a resolutiune imperiala din din 9 Augustu 1871, se notifica, cumcã inaltulu presidiu c. r. alu tierii, cu esmisulu din 15 Augustu a. c. Nr. 1026, dupa prealabila intielegere cu umilinti'a nöstra a binevoitu a publicã alegerile pentru acestu congresu, precum se aréta din insciintiarea alaturata /1

Intempinandu cu bucuria acéta indrumare voitöre de bine a inaltului regimu, care mijloceste implinirea dorintieloru de demultu ale clerului si eparchiotiloru pentru binele santei nostre biserici, impartasimu urmatörele lamuriri:

Congresulu bisericescu, adeca adunarea representantiloru alesi dintre preotime si mirenime ai eparchiei, va fi compusu din 48 de deputati si anume din 24 deputati preotiesci si 24 deputati mireni.

Deputatii preotiesci se voru alege de preoti, era deputatii mirenesci se voru alege de cresti-

nii mireni. Dintre cei 24 deputati mireni, 3 se voru denumi de Maies. Sa imperatulu, 6 se voru alege de patronii bisericesci, 5 de crestinii dreptu credintiosi de prin orasie, era 10 de poporenii dreptu maritori de prin terguri si sate; pentru aceea tote parochiile de tergu si de sate se voru impartii in 10 cercuri de alegere, precum infaciosiä prospectulu alaturatu /2.

Indrumarile deosebite in scopulu alegeriloru deputiloru preotiesci se voru face parte de noi, parte de protopresbiterii districtuali, era a deputatiloru mireni parte de dnulu presiedinte alu tierii, parte de dnii capitani districtuali, si in Cernauti de magistratulu orasianu. Pentru aceea, facandu-se din partea organeloru respective dispunerile recerute, atatu preotimea cât si mirenimea dreptu credintiösa se urmedie intoema dupa acele dispusetiuni, in acordu cu regulamentul referitivu intaritu de Mai. Sa.

Dilele de alegere sunt:

1. Pentru comunele parochiale din terguri si sate: Mercuri in 9/21 Sept.;

2. Pentru comunele parochiale din Cernauti si suburbiu, precum si din Siretu, Sucöv'a, Radauti si Campulungu: Vineri in 11/23 Sept.;

3. Pentru patronii parochiali pe mosiile private: Marti in 15/27 Sept.; era

4. Pentru cele patru corpuri de alegere preotiesci: Joi in 17/29 Sept.

Cu privire la scurtimea de timpu pana la inceperea alegeriloru, se se faca fara de pregetare pregatirile recerute si anume: Pastorii de suflete se publice prin biserici anume, in limb'a cea mai bine cunoscuta parochieniloru, cerculariulu presentu cu emisulu presidiului c. r. si consemnarea celoru 10 cercuri de alegere ale comuneloru de tergu si de sate; se se puna cât mai curendu in raportu cu dnii capitani districtuali respective cu magistratulu din Cernauti in scopulu listeloru alegatoriloru din comunele lor,

Dela arhiepiscopulu si mitropontuu Bucovinei si Dalmatiei.

Cernautiu, 6/18 Augustu 1881.

Silvestru m. p.

Institutiunile romanesci.

(Continuare si fine.)

Romanii din Dacia se desvoltau in Ecclesie adeca in adunare.

„Eclesi'a nu vrea se dica ce intielegemu adi prin biserica. Biseric'a e templu pentru servitiu divin. Ecclesie insémna adunare“.

Eclesi'a in Dacia se organizase sub Episcopi si Metropoliti eruditi si virtuosii incât devenira modelu celoralalte Ecclesii, cari nu se putusera inca organisá din caus'a persecutiuniloru Imperatiloru pagani. Metropolitulu Theofil alu Gotiei se vede in Sinodulu ecumenicu I ca primul oratoru, care sustiene spiritulu federativu alu Ecclesiei. Ursula preotulu, care deveni dupa acea Episcopu alu Argesului (Daphineloru) se vede asemenea insuflatu de acelasi spiritulu“.

„In acelu Sinodu se recunósce fiecarui Episcopu kiriarchi'a séu Suverenitatea sa in Eparchi'a sa.

Teofilu pentru acésta organizare dupa adeveratulu spiritulu crestineseu se supranumescé: Apostolu alu Daciei.

„Decandu Ecclesi'a oficiala atât in Roma crestina, cât si in Bisantiu facú pactu cu Cesarulu se recunoscú de lege, ca se judece Societatea Crestina dupa dreptulu paganu, numitu romanu, de atunci se facú primul pasu de desbinare. Ecclesi'a oficiala incepandu a face pactu cu Cesarulu si cu Baronii s'au introdusu si sclavi'a sufletelor; a inceputu se le intunece, scól'a de luminare se prefacú intr'o scóla de intunecare“.

5. Dictatur'a in Ecclesia. „Aluatulu fariseanu de catholicismu séu de reactie catra dominare preste suflete se framantase si dospise in Roma papala. Acést'a fu caus'a cà Resaritul si Romanii diu Dacia si Moesia nu putura incuviintiá scopuri antifederative, antiliberale ale Papismului.

Despartirea urma forte firesce, pentrucà populi de originea loru liberi nu putura recunósce pe Papa de capu absolutu, ci numai de unu prelatu séu Archiereu alu Romei, egalu cu toti Archierii si Kiriiarhii. Si pentrucà Apusenii ajunsera a schimbá in Simvolulu Credintiei adeca in Credeu, in articolulu despre purcederea Sfantulu Spiritu. Grecii in limb'a loru ca se arate cà nu sunt inovatori, ci constanti primulu Credeu, ce

... apoi se le pu... p... bisericii. Pe aceeași óra parintii protopresbiteri districtuali se compuna listele alegatoriloru preotiesci din tinuturile loru protopresbiterale, fia acestia parochi, administratori parochiali, espositi ori cooperatori. Pe temeulu acestoru liste se tramita p. protopresbiteru fiacarui alegatoriu cate unu blanchetu de biletu de alegere spre indeplinire cu numele candidatulu respective alu candidatiloru pentru congresu. Aceste bilete sigilate se se tramita de alegatori pana la diu'a prefipta, adeca inainte de 17/29 Sep. a. c. la protopresbiteru.

List'a alegatoriloru din cele trei convente monastiresci se va compune de noi si se va tramite fiacarei monastiri; si de orece conventualii monastiresci au se aléga 2 deputati, asia dara fiacarele alegatoriu are se indeplinesca biletulu seu de alegere cu numele a dóue persóne, cari bilete sigilandu-le, se le dea la man'a p. igumenu, éra acesta le va tramite inainte de 17/29 Sept. a. c. sub adres'a nóstra.

In fine listele alegatoriloru din statulu consistoriului si alu bisericii catedrale, precum si cea a alegatoriloru din statulu professoriloru de teologie si alu catechetiloru scóloru mijlocie si poporale din Cernautiu, precum si alu prepositiloru seminariali si pastoriloru de suflete din Cernautiu, se voru compune de asemene de noi.

Listele alegatoriloru preotiesci se voru espune spre informarea de obsce si eventuala recitificare prin optu díle si anume:

- a) ale celoru dóue corpuri de alegatori din Cernautiu in cancelari'a consistoriului;
- b) ale conventelor monastiresci in cancelari'a igumenesca;
- c) ale pastoriloru de suflete in cancelari'a protopresbiterala.

In diu'a prefipta, adeca in 17/29 Septembrie a. c. fiacarele protopresbiteru districtualu — inpreuna cu doi parochi desemnati de densulu — va face scrutinulu, adeca va deschide si va numerá biletele de alegere incurse, si facendu unu protocolu asupra resultatulu alegerii, ilu va tramite sub adres'a nóstra dinpreuna cu list'a alegatoriloru si cu biletele de alegere.

Comunicandu aceste in de obsce si provocandu pe pastorii de suflete de a sta intru ajutoriu primariloru comunali intru compunerea si publicarea listelor si a celoralalte afaceri, mai adaogemu, cà spre informare esacta despre tóte detaiurile procedurii se se cetésca cu tóta lúerea aminte regulamentul de alegere pentru congresulu bisericescu, publicatu in fóia ordinatiuniloru consistoriului Nr. 11. din anulu 1874, de óre-ce ori-care abatere formalá dela cele precisate prin respectivulu regulamentu, póte se principuésca combaterea si anularea alegerii.

unî tóta Crestinatatea, ilu conservara cum a fostu, lasand si articolulu despre eclesie cum fusese mai nainte :

„Intr'una santa catholica si apostolica Ecclesia“

„Romanii din Dacia de si tinura cu Resaritulul intregu, ca unii ce avea lege pura si primitiva cu Grecii din preuna dela Apostoli, nu putura in sa suferi in Credeu espresia, catholica, cà erá cu totulu antifederativa si antiliberala.“

„Protestara óre cum pe tacute. Nu catholica 'si disera Romani, ci sinodica (mai tardiu sobornica) càci unde e Sinod, e adunare generala, e votu universalu, se consulta parerea tuturor; ér in numele catholicismu se prevedea, dupa cum s'a si realizatu, o autoritate absoluta. Sinódele au constituitu Ecclesia sau Societatea creстина; ér nu voirea unui singuru despotu.“

„Numai la Romanii din Dacia remasera ca legea la densii se fie si relege. Institutiunile lorú tóte fura institutiunile Ecclesiei primitive.“

Capii Clerului fura alesi pe viétia ca si mai nainte prin Sinóde fara a recunósce de Domnu nici unu Cesaru. Archiereii in Dacia erau venerati de Pastori. Pe cand la apus resturnau Archiereii si vandalisau Biseric'a. In Dacia Biseric'a erá cas'a lui Dumnedieu, erá venerata ¹⁾

Dintre toií populií orthodocsi, Romani sustienura biseric'a Resaritulul aperiandu-o cu sangele seu, o mentuira de Imperatorii catholici in timpul lui Ioanu Asanu, care invinse si ucise pe Baldovinu, pentru care Patriarchi'a ilu numi Ioanu celu bunu.

„Romanii se luptara contra Unguriloru si Poloniloru armati de Papi spre a da resbelu orthodocsiloru si a-ii preverti in Catholici ²⁾.

Cu ce s'a folositu Regatulul Ungariei de Catholicismu? de cat a fi organu Papiloru spre a esterminá orthodocsi'a Romaniloru. Cu ce s'a folositu Regatulul Poloniei de catholicismu si feudalismu de cat cu resbele ce detera Romaniloru la insuflarea ante Crestinismului papalu. Romanii au remasu putini incungiurati de vecini tari apesati, cari puteau in adeveru se-i strivésca se-i inghitia, in sa Institutiunile parintiloru nostri, ale Ecclesiei primitive ne au aperatu. Institutiunile parintiloru nostri ne au mantuitu si ne au conservatu pana adi ³⁾.

„Cand apoi Bisantiul cadu sub Turci; cand Albanesii, Bulgarii, Bosniaci, Grecii din Epiru si din Insule se turcira pre jumetate si Biseric'a Resaritulul abia suferia, atunci Romanii cu jertfe si donatiuni aparau si conservau religi'a lorú.“ ⁴⁾

6 Novatiuni: „Multi se misca in numele patriotismului, nationalismului, cei mai multi de buna credintia, unii in sa cu precugetare de a amagi populul sub masc'a acestui sentimentu.“

„Patri'a este unu obiectu moralu si cu patrie întielegemu Institutiunile Tieriei, drepturile ei, datinile ei, Religi'a ei, limb'a ei, barbatii ei eminenti, histori'a ei. N'are omulu patrie déca n'are drepturi in tier'a unde s'a nascutu; daca n'are Institutiuni seau daca n'are suveniru pietóse, admiratiuni pentru trecutul ei, pentru barbatii ei.

„Unde dar este patriotismulu acelora ce limb'a n'au vrutu se o studieze? cari nu tinu la Institutiunile nationali, cari s'au facutu momitiile si instrumentele streiniloru, cari se lapada, despretiuescu Religi'a parintiloru lorú si se unescu cu papismulu si cei carora nimica nu le mirósa bine de nu va fi frantiodiescu? Mi-au fostu scumpe si sacre ale Patriei, ale natiunei, ale Religiei, de aceea limb'a si Religi'a mi-a fost sfanta, de aceea Institutiunile mi-au fost deliciurile vietii mele. Eu nimicu n'am inventatu, nimicu n'am imitatu dela streini, uici o novatiune n'am voitu se introducu; câte amu spusu le amu aflatu pentru cà au esistatu. „Meritulu meu, de va fi unu meritu, este, cà am deschisu ochii, m'am uitatu, am vediatu, m'am incantatu si am cadiatu in genunchi.“

„Mi-asi fi adoratu Institutiunile si insusi de aru fi avutu defecte, si cu atat mai vertosu suntu adoratorulu lorú, cand me convingu, cà tóte au fostu divine, pentrucà au fostu Institutiunile Ecclesiei primitive. S.

Epistótele unui parochu betranu.

III.

Scóle! si éra scóle! nu affi omu mai de firea, carele se nu vorbésca de scóle ca midilocu necesaru pentru progresulu unui poporu. In teneretiele mele nu erá asia, unu dascalu erá de ajunsu la 10 sate, la acesti'a se cualificau cantaretii din strani si acesti cantareti aveau mare védia la ómeni, pentrucà amblau pe la pomeni, cetiau pasaporturile viteloru, scriau epistóle la catane si epitafurile pe crucile mortiloru, nu altcum inveseliau obstea câte cu o cantare cum era „Saltitia“, „Ticalosulu Bunaparte“ — prin ospetie si adunari de veselie. Si erá bine. Ómenii si-petreceau in cinste si omenia, tenerii jucau dupa regulele buneicuvintie, birturile erau rari, nu erá lipsa de porunci, cari ne reguléza viétia nóstra publica; pre celu carele vatamá sentiulu bunu, — lu-citamu prin Filipu crazniculu — fia iertatu — la mine si-lu nedensiam dupa „produsul“

1) Institutiunile Romaniloru pag. 37. 38. 40.

2) Istori'a Romaniloru de Helias pag. 73—98.

3) Institutiunile Romaniloru pag. 46.

4) Institutiunile Romaniloru pag. 82.

atuncia; anume: de a furatu, — lu-portamu prin satu cu obiectulu furatu in spate, si Filipu erá respundietoriu pentru intrég'a securitate a averii din acea comuna. — Biserica erá cercetata de lume, prescurile cu sacii le portamu dela biserica, faceam bune parti si lui Stanu cantaretiulu, epitropului si lui Filipu sfetulu bisericeii. Acestu Filipu ce e dreptu avea mai buna parte pentruca mi-erá man'a dirépta la cele oficióse precum la cele economice, dar si avea grija de mobilele bisericeii, tóte erau sterse de pulbere, vestimintele albe — spelate, cele vechi — erau carpite, luminarile, cadelnitia s. a. siurluite; elu insusi candu intrá in Dumineci si serbatori in biserica, nu intrelassá ca nainte de tóte — se nu sarute pamentululu, éra candu ajungea la iconastariu — si-facea cruce de 3 ori, apoi intrá in sant'a santeloru. Fara elu nici nu mergeam la vre-o sfestania.

Scóla nu erá in comuna si acést'a me ne-cajá, pentruca se pornisa miscarea in favorea scóleloru. N'am vrutu deci se remanu napoia altoru comune pentruca me temeam ca fratii preoti me voru despiciá, nu me voru bagá in séma; deci ne sfatuimu cu ómenii si zidimu o casa langa biserica si pre Stanu lu-punemu de dascalu intr'ens'a. Incepu a amblá pruncii la scóla si e bine asia, dar peste trei ani mori bietulu Stanu si dlu prota ni tramite una altu invetiatoriu. Acest'a dupace se muta in comuna, atrei'a di vine la mine ca se-si faca cinstea cuvenita, si-arata testimoniulu, din care am eunoscutu ca dlu Gavra i-a datu calculu slabu din economia, deci l'a cualificatu pentru statiune de sate.

L'am ispititu de are mobile cuvintióse si victualie si vediendu, ca n'are — i-am imprumutatu eu unele si altele, pe o lina l'am invitatu la mine la prandiu. Tenerulu invetiatoriu se pórtá cu cuviintia, ambla la biserica, pruncii se ducu cu buna voia la scóla, ca invétia si câte o cantare frumósa cum e „o lume! lume!“ „erá nóptea“ s. a.; dar nu tienù multu bunetatea ast'a.

Peste o luna i-am abdisu viptulu deci s'a maniatu si a inceputu a me povesti prin comuna ca i-am pusu bucate slabe pe mésa; densulu incepe a-si face branisce cu arendatorulu de regalie, carele numai de dóue septemani s'a mutat in satu, la olalta fierbu la planuri pentru fericirea comunei. La olalta dejuna, prandiescu si cina; ómenii incepu a cercetá desu pre arendatorulu — cu atátu mai vertosu, ca invetiatoriu li cantá câtá o cantare de veselie, ce a invetiatu de pe la siegártii din orasiu de candu erá preparandu. Dar viptulu e scumpu, spesele mari, salariulu nu se ajunge; ce e mai firescu de cât ca trebue se sporimu izvórele de venitu. Se volnicesce dreptaceea la prescuri si-si face sie-si

parte câtá si mie. Eu nu-lu sfadescu pentru volnicia dar se amaresce bietulu Filipu si numai omeni'a lui cea mare innéca in elu isbucnirea lavei pornite din mania pentru vatamarea dreptului seu istoricu. — Capeteniele satului si nu tardiu intregu poporulu se revólta asupra lui candu a aflatu ca densulu colinda in tóte partile pentru radicarea salariului seu la duplu, ca au si sositu comisiuni pentru acést'a in comuna. — Tocmai in buna vreme, socoteamu eu. Acuma, candu numai 3—4 prunci cercetéza scól'a; acuma, candu invetiatoriu petrece mai tóta diu'a la cas'a arendatoriului cu sugar'a in dinti, si cu lul'a cu camisiu lungu; acuma, candu si in biserica au incetatu pruncii a cantá câte unu „Dómne miluiesce-ne“, de imbracatu prunci in stichare au la morti — nici pomana. Acuma deci se facu pasii pentru ameliorarea salariului invetiatorescu. Filipu se si laudá ca densulu mai multu sporiu ar potea produce fara nemica salariu, numai se se scape de jupanulu invetiatoriu.

Eu taceam, asteptamu se vedu ce va se fia . . . Am asteptatu dela invetiatoriu, ca densulu prin mine séu baremu cu scirea mea se-si radice salariulu, dar densulu si-ie sfatu dela arendasiulu, cu carele eu inca nici o vorba n'am vorbitu si n'am lipsa a vorbi. Destulu ca m'am treditu cu o deputatia de cinci poporeni, cari me recérca, me provóca chiar ca se scriu inspectorulu scolaru din districtu — dupa cum erá in absolutismu — ca salariulu invetiatorescu se-lu considere de radicat la duplu. Invetiatoriu — de falosu ce erá — n'a venitu la cas'a mea.

Pasiulu acest'a, precum si tienut'a invetiatoriuului preste totu — mi-facea multa spargere de capu. Am aflatu de bine a lasá tréb'a a se desvoltá fara mine si s'a si desvoltatu, ca a remasu balta. Pentru acést'a m'a invinuitu invetiatoriuulu la Preaonoratulu Consistoriu, de carele fiindu trasu la raspundere, m'am necajitu fórté, fiindca pana atuncea nu fusesemu invinuitu nici la unu foru. M'am respunsu consistoriuului si nu m'am aflatu de vina.

Invetiatoriuulu fiindca nu i-s'a datu dreptu si fiindca nu si-a potutu radica salariulu, s'a dasu frumosu din satu lasandu in urm'a sa detorii la arendasiulu si la altii, cari nu suntu platite nici pana astadi.

In urm'a lui ni-a venitu unu altu invetiatoriu mai modestu, cu pucine pretensiuni si cu buna portare. „Mnelulu blandu sugé dela dóue oi“ — si noulu invetiatoriu erá blandu dar si indestulitu in comuna; s'a insuratu, si-a luat o nevasta din o casa de omenia, avea grija de cas'a sa, la arendasiulu nu facea visita; scól'a érasí se ample de prunci; se restabilasce liniscea in comuna, Filipu inca se aflá mangaiatu,

deci elu ducea veste si la alte sate despre scól'a noastră si prunci straini incepu a ni cercetá scól'a. Erau tóte dupa placulu nostru, dar cu atátu mai tare se mania arendasiulu, carele pe sub mana incepuse a agitá contra mea si a invetiatoriuului, a instriná poporul de catra noi.

Nacazulu cu arendatorulu ti-lu voiu descrie Iubite Nepóte! in alta epistóla.

Preumblari prin espositiunea romana. *)

II.

Dupace ne-am implinitu in unu prim articulu, pe cât permite scurtimea timpului si angustimea spatiului, de care putem dispune, datorinti'a fatia cu demnulu nostru óspe „Asilulu Elen'a Dómu'a“, fie-ne permisu a ne întórce la noi insine si la lucrurile espuse de noi, Romanii de dincóci de Carpati. Multimea variata de obiecte pare a ne ingreoa raportarea, cáci de unde se incepi si unde se sfarsesci? Din norocire insa chiar multimea obiectelor ne arata calea, ce trebue se urmam. Maioritatea lucrurilor espuse apartinu industriei de casa, si plecandu-ne obicieiriloru constitutionale, ne vomu ocupá dar in acestu alu doilea articulu cu productele industriei de casa, precum este ea reprezentata in espositie. Spunemu din capulu locului, cá cu placere deosebita venimu a dice câte-va cuvinte despre acésta industrie, cáci ea ne presenta o comóra atát de bogata in forme frumoése si corecte, atát de alésa in combinariile cu gustu ale coloriloru, atát de dibace in ascultare, încát cu dreptu cuventu putem fi mándrii de ceea ce este in stare se produca femeia romana, si cu preferentia femeia romana dela sate. Despre aceste lucruri, cari ocupa 3 stelaje din drépta si din stânga intrarei, abunaséma cá nu se póte dice ceea ce a disu celebrulu arhiepiscopu Haynald, despre maioritatea lucrurilor espuse in espositiunea de manufacte si industrie de casa, ce se tine tocmái acum la Budapesta. Intrebatu adeca cumu ii place espositiunea, a respunsu: cá i se pare, cá in Ungaria aru fi prea multe dile de serbatóre, cáci maioritatea lucrurilor espuse aru fi „nippes“, adeca totu feliulu de lucruri merunte de podóbe si toaleta, de cari cineva aru trebui se se ocupe mai multu de vreme lunga, serbatórea, candu n'are altu ceva de a face: Lucrurile espuse de muncitórele nóstre tierane, nu suntu „nimituri“, ci suntu mai tóte lucruri, ce au se preintimpine lipsele vietiei de tóte dilele. Panzarii de totu feliulu, de in, de bumbacu, de cânepa, tieseturi de lâna si de per, ca postavuri, covóre fetie de mese s. a., porturi femeesci si barbatesci, in cele mai diferite forme si variate suntu cu deosebire obiectele ce apartinu aici.

Indata pe stelagiulu din drépta intrarei aflamu o colectiune bogata de panzarii in 2, in 4, in 6 itie, simple sau in ochiuri si sparturi, albe sau cu vargi si figuri de cele mai variate, tiesute din arniciu, sau din matase. Fetie de perini si de masa, stergare, cuverte de patu, lepedéue, culme, invelitori, marami suntu obiectele sub form'a carora ni se infatisiaza panzariile. Amintimu aici cateva din cele, cari ne-au placutu mai multu si cari arata o mai mare

dibacie in pregatire si mai multu gustu in combinarea de forme si colori: Nr. 724 o tiesetura de cânepa cu mustra frumoása in arniciu, de Dochia Bergehanu din Ludosulu mare: Nr. 750, o fatia de masa tiesetura in 4 itie fórté frumošu esecutata si Nr. 760, o cuverta de patu vargata cu vergi pe fundu „ceriu“ amandóue de Cornelia Hodosiu din Stramtura (Marmatia); Nr. 739 o cuverta de patu de Aurelia Ionescu din Stramtura (Marmatia); 704, unu stergariu in 3 capete cu brodura de arniciu frumoása, de Ana Bunea din Ludosu; Nr. 784 o fatia de masa, cu desemnuri particularu de frumoése, de Titiana Iulianu din Ormenisulu Campiei; Nr. 1765 unu stergariu cu sirna, desemnu frumošu, de Paraschiva Olariu din Gales; Nr. 3437 o pereche de desági de Reveca Cado din Paclisa; Nr. 3982, 2 propodelnice de tiesatura delicata, de Eufrosina Turnica din Brasovu; Nr. 226, o bucata de panza pentru mese, de Paraschiva Macelariu din Apoldulu romanescu; Nr. 1668. stergare cu careauri marunte, si tiesatura fina de Iustina Greavu din Mercurea; Nr. 3547 o fatia de perina cu desemnu frumošn in arniciu, de Maria Muresieanu din Rosiu de susu (Marmatia) si mai multe altele, pre cari a le insirá aici pe tóte ne ar duce prea departe. Din tieseturile de lâna amintimu, ca frumoése in esecutare si trainice postavurile — imitatie dupa postavuri engleze — de sub Nrii: 1376—1878 de Romane din Sacele si Bran, si tiótele cele moi si gróse, desi nu tóte de o potriua de frumoése in esecutare, de Romanele din Resinari

Variate in form'a tiesaturei si combinatiunei de figuri si colori suntu covórele. Intre aceste esceleaza prin tiesetur'a fina si prin coloritu viu dar armonieu si prin mustra frumoása, Nr. 488 de Paraschiva Ioanu Bunea din Vinerea; Nr. 3069, de Elisabeta Domide din Rodna vechie; Nr. 3365, de Maria Popu de Botta din Bistritia; Nr. 3363, de Ana Cimbula, din Bistritia; Nr. 802, o fatia de masa de Emili'a Auguru din Ocniti'a.

Dintre obiectele de imbracaminte amintimu Nr. 1244, o camase barbatésca, cu desemnu frumošu, de Nasarica Romanu din Ragla, (Marmatia) Nr. 1863 o iie cu brodarii de matasa négra de o deosebita finetia si acuratetia de Sic'a Ratiu, din Teusu; Nr. 881, o iie femeesca de Ana Ciurca din Moecin; Nr. 1169, o iie de panza subtire cu brodarii in negru si Nr. 1170 o fatia cu brodarii in firu tiesuta frumošu de Mari'a Ratiu din Bran; Nr. 3101, o camese cu brodarii frumoése de Sof'a Brandosu din Dirismortu (Marmatia); Nr. 2023 o iie femeesca dela scól'a de fetitie din Resinari.

Ne contenimu aci cu enumerarea celoru mai frumoése obiecte din industri'a de casa, care preintimpina lipse adeverate si dilnice; despre celelalte lucruri femeesci, cari suntu menite a satisfacé mai multu lucsului si comoditati vomu raportá póte cu alt'a ocaziune. Nu putemu incheiá inse fara a da inca odata expresiune admirarei nóstre pentru banulu gustu, in geniositatea in inventiunea, si dibaci'a in esecutarea lucrurilor de mana, facute de femei dela sate, cari nu sciú ceti si scrie, cari suntu lipsite de o conducere anumita esperta in confectionarea astorfelu de lucrari, si cari abunasama nu au la dispositie jurnalulu celu mai nou de moda, pentru ca acolo, unde nu le-ar ajutat fantasi'a loru, se-lu intrebe pre densulu de sfatu.

Daca din incidentulu privirei frumoселору lucruri de mana femeesci amu avé inca ceva de doritu, aru fi urmatórele. Amu dóri ca invetiatoresele de

*) Dupre „Telegrafulu Rom.“

lucru de mana, putinele câte le avem, precum si altele femei, ce se indeletnicescu cu lucrul de mana, se cerceteze cât mai desu espositiunea noastră, pentru a cunoșce adevărate mustre de coseturi in stilu nobilu, curatu, si armonioșe in combinarea de colori. Ele aru dobandi frumoșe cunoscintie, ce cu mare folosu le aru puté întrebuintă la instructiunea din lucrul de mana in scôla poporala si s'ar feri abunasama de imitarea unor forme seci, fara gustu, fara stilu, pre cari le afla in cutare jurnal, care, avendu nu-mai specul'a in vedere, nu pune unu deosebitu pretiu pre conservarea originalelor frumoșe imitate de densulu, inse reu.

Adevăratu, trebue se recunôscemu că acestu studiu e mai greu de cum s'ar paré. Ar trebui mai multu timp, decât o jumătate sau o di întreaga, consacrată cercetării espositiei. Si acést'a ne aduce la alta idee, a carei realizare cu timpul o recomandam cu deosebita caldura factoriloru competenti. In Lipsca se afla unu museu etnograficu, care pune unu deosebitu pretiu pe colectiunile de imbracaminte din tôte partile lumei, trimitiendu agenti la apusu si rarisitu, la média nópte si média di spre a colectá imbracaminte caracteristice in forme si desemnuri. In Norimberga esista museulu germanicu, care se ocupa între altele cu colectarea de totu felulu de tieseturi si mustre de coseturi vechi germanice, cari esceléza prin originalitate in forme si in esecutare, museele de industrie din Viena si din alte cetăti mari punu pe totu anulu ôre care sume in bugetu pentru cumperarea de mustre originale frumoșe de lucruri de mana, esite din manile ômeniloru din poporu. Abunasama aceste colectiuni nu se facu numai din curiôsitate, din contra ele se facu cu scopulu, de a dá impulsuri nôue gustului si productiunei, adese-ori degenerate prin rafinariile unei false culturi. Comorile, cari in acésta materie, dupa cumu ne dovedesce espositia noastră, zacu ascunse in poporulu nostru dela sate, aru trebui ridicate, adunate in reprezentanti caracteristici la unu locu, ca asia pe deoparte lucrări originale, frumoșe, cu stilu, se nu se pearda in noianulu lucruriloru lipsite de acele calități, éra pe de alt'a se contribue la respandirea cât mai mare a modelorulu de gustu si frumsetia adevărata. Folosulu unei astfelu de colectiuni inaugurate si facute cu sistemu de vre un'a din sociatătile esistente pentru cultur'a poporului sau de vre una, ce se va infintia in unu de aprôpe viitoru, aru fi de nepretiuuitu si cheltuelile ce le ar reclamá, ar fi inmiitu resplatite prin rezultatele, ce le-ar dobandi productiunea industrială a poporului.

D i v e r s e.

* **O promisiune demna de lauda.** Cunoscutulu barbatu si binefacetoriu alu bisericeii si scôlei noastre, dlu *Georgiu Dogariu*, proprietariu in Arad, din incidentulu casatoriei nepôtei sale Barbara nascuta Bechcu dlu Dumitru Antonescu, advocatu in Bocsi'a, intemplata in diu'a de 10/22 ale curentei, precum suntem informati, a promis a cumperá unu orologiu de turnu pre sém'a bisericeii din Arad si a face totu de odata o fundatiune pentru intretinerea numitului orologiu séu a face o fundatiune pentru a promová alte scopuri mai întetitore, dupa cum se va aflá adevăta mai oportunu si din partea altor barbatu competenti.

Felicitamu pre dlu Georgiu Dogariu pentru frumôsele sale intentiuni de a veni de nou in ajutoriulu bisericeii si scôlei noastre, si dorimu, că Ddiu se-lu tiena multi fericiti ani spre a poté realisé multe bunatati si binefaceri intru interesulu prosperării bisericeii si natiunei, catra care a doveditu totdeun'a atât'a amóre si bunavointia, si pentru cari a sacrificatn bucuosu totdeun'a.

* **Obiceiuri la nuntile muntenegrene.** Obiceiulu ce domniá odinióra in Muntenegru, de a rapi cu puterea fat'a pe care unu tineru si-o alegea de sotie, a fostu inlocuitu in timpul mai nou cu nisce deprinderi mai civilizate, cari difera putinu de ceremoniile de petitu si nunta, usitate la tôte popôrele slave. Daca parintele fetei 'si-a datu consimimentulu, junelui logodnicu nu 'i mai este permis se calce in cas'a miresei pana in diua nuntiei. Darurile ce au se 'si faca reciprocu si cari consista in vesminte, materii de lana si de matase, se fixéza esactu de mai nainte; alegerea ôspetiloru de invitatu, fixarea dilei de cununie si a sumelor ce se cheltuescu la nunta, se facu într'unu consiliu de familie dupa ceremonialulu traditionalu. Punctulu celu mai stralucitu alu serbarei nuntiei este cortegiulu serbatorescu, in care tiner'a parece este condusa la biserica, plecandu de la cas'a miresei, unde mai intaiu s'au facutu nenumerate felicitatiuni si s'au schimbatu darurile obiceiuite. Din biserica pléca la cas'a mirelui, unde apoi festivitatile tinu mai multe dile dupa obiceiulu stramosiescu. In fruntea acelu alaiu mergu amicii tineriloru cu unu stegarulu între ei, dându necontentu pusci si pistóle; apoi vine mirele cu mirés'a si parinti loru cu preotulu (Muntenegrenii suntu de religiune greco-neunite,) apoi urméza alte rude si ôspetii invitati. Când trece peste pragulu locuintei sale cele noi, mirés'a duce de ordinaru pe unu baiatu micu de mâna, pe care apoi trebue se-lu ridice cu amendoua mânile d'asupra capului seu si se-lu întórca de trei ori, prin acésta intra in casa fericire si putere. „Resb.“

* **Administrati'a invetiamentulu in Romania** „Resboiulu“ ne spune că d. ministru Urechia a elaboratu unu proiectu asupra administratiunei invetiamentulu. Acestu proiectu dispune infintierea unei curatele a scoliloru, compusa din mai multi membri pe viatia, cu resiedintia in Bucuresci. Acésta curatela reguléza totu ce este privitoru la instructiune; ea este persóna juridica, primesce donatiuni, dispune de bunuri si de bugetulu scoliloru. Ea este ajutata in lucrarea sa de doua comitete scolare, numite *regionale*, unulu pe lângă universitatea din Bucuresci, celaltu pe langa cea din Iasi. Aceste comitete regionale suntu ajutate, la rîndulu lor, de alte comitete judetiene si comunale, numite *patronate scolare*.

* **Chedrii Libanului.** — Se scrie din Constantinopol: „Respectabilulu codru din Libanu, odata asia de intinsu, a scadiutu la o dumbravióra de 400 arbori. Spre a scapá de peire acésta padurice, guvernatorulu generalu alu Libanului, Rustem-pasia a luat mai multe mesuri, menite a pune capetu vandalismulu si neglijentiei marelui numeru de caletori. Este interdisu a ridicá corturi si a se asiediá in coprinsulu imprejmuirei dumbravei, precumu si a face focu in apropiere de arbori dér si mai aspru este opritu a construi acolo bucatarii, cumu facéu caletorii si turistii. Nu e permis a se rupe nici o ramura sau a conduce animale in spatiulu inchisu. Boi, oi si alte vite, prinse acolo, voru fi confiscate.

rustem-pasia si-a castigatu unu... cunoscin-
ti'a tutuloru vizitatoriloru seriosi ai Siriei si este
de doritu, ca dispozitiunile luate, cu a caroru adu-
cere la indeplinire e insarcinatu ingrijitorulu dum-
bravei, se se si execute cu strictetie."

* **Himenu.** Tenerulu Atanasiu Popovicu teologu
abs. si-a celebratu cununi'a in 30/8 st. v. cu d-si'ora
Lucretia fca preotului Moise Marchisiu din Vadasu.
Li dorimu vi'etia fericita.

Concursu.

Pentru urmatorele statii inveniatoresci va-
cante din inspectoratulu Belnui.

1. **Caraseu,** emolumintele sunt:

- In bani gata 84 fl. v. a.
- Pentru lemne 20 fl.
- Pentru fenu 40 fl.
- 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ gâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu
- Cuartiru liberu cu gradin'a si pamentu arato-
riu de 2 jugere. Alegerea se va tine in 4 Octomvre st. v.

2. **Gy. Rohani,** — emolumintele sunt:

- In bani gata 46 fl. v. a.
- 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grâu $\frac{1}{2}$ cucurudiu
- 100 portuni de fenu
- Cuartiru liberu cu gradina si 6 holde pa-
mentu aratoriu. Alegerea se va tine in 4 Octomvre st. v.

3. **T. Carandu,** — emolumintele sunt:

- In bani gata 46 fl. v. a.
- 12 cubule bucate $\frac{1}{2}$ grau $\frac{1}{2}$ cucurudiu
- 90 portuni de fenu
- 8 orgii de lemne din care are a se incaldi si
scól'a

e) Cuartiru liberu cu gradina si 6 holde de pa-
mentu aratoriu; alegerea se va tine in 11. Octomvre st. v.
Doritorii de a ocupá vre unulu dintre aceste posturi
sunt avisati a-si substerne recursele instruite in
sensulu statutului organicu bis. pana la terminele
mai susu indicate subscrisei inspectiuni scolare p. u.
Hollód — in Gyanta.

Suplacu in 1. Septemvre 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Iosifu Pintia** inspectoru cercualu

Pentru vacant'a parochia din **Iermat'a** proto-
presbiteratulu Siriei se escrie concursu cu terminu
de alegere pre 11 Octobre a. c.

Emolumintele sunt: Un'a sesiune pamentu es-
travilanu aratoriu si fenatiu. Birulu dela 110 case
si anume dela cei cu pamentu cáte o masura bucate,
jumetate grau jumetate cucuruzu in grauntie.

Una gradina parochiala, si stólele usuete dela
functiunile preotiesci.

Doritorii de a ocupa acést'a parochia suntu pof-
titi a-si instruij recursele loru in sensulu stat. org.
ale provedea cu testimoniu de teologia si despre depu-
nerea esamenului de calificatiune (preoti santiti
inca potu recurge) adresandá catra com. par. si ale
trimite subscrifului adm. protopesb. in Siria (Vila-
gosiu) pana la terminulu indicatu, éra pana la ale-
gere a-se presenta la sant'a biserica, spre a-si areta
desteritatea in cantare si oratoria.

Iermat'a 2 Sept. 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu **Constantinu P. Aiudanu** m. p. adm.
protopresbit.

Conformu oram. de consistoriale din 15/27,
Iuniu a. c. Nr. 676. B. pentru indeplinirea vacantei
parochie de clasa a III-a **Rontau**, din protopresbite-
ratulu Oradii mari de óra ce prim'a data nu s'a pu-
tutu deplini, se mai escrie concursu de nou cu ter-
minu de alegere pe 4/16. Octomvre a. c. demin'etia
dupa finirea santei liturgie.

Emolumitele sunt:

1. Casa parochiala cu 3 chilii, culina, locu de
camera si stalu cu colnitiu, in ocolu este fantana,
unu intravilanu de unu jugeru de prim'a clasa a
caruia venitu anualu se apretiesce 40 fl.

2. $\frac{1}{2}$ sesiune de pamentu aratoriu si fenatiu
de prim'a clasa a carui venitu anualu se apretiesce
160 fl.

3. Birulu preotiescu dela 60 numere de case,
dela tota cas'a un'a vica de bucate pretiuita 70 fl.

4. Stólele preotiesci indatinat 100 fl.

5. Claca preotiesca pretiuita 40 fl.
de totu 410 fl.

Doritorii de a concurge pentru acést'a parochia
sunt avisati ca recursurile motivate cu documentele
necesarie si intitulate comitetului parochialu din
Rontau pana in 2/14. Octomvre a. c. se le substérna
protopresbiterului gr. or. Oradanu Simeonu Bic'a,
Oradea-mare (Nagyvárad).

Rontau 30. Augustu (11. Septemvre) 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Simeonu Bica** m. p. Prot. Oradii-mari.

Statiunea invetiatorésca gr. or. din **Varad Va-
lentia**, prin abdicerea fostului invetiatoriu facendu-se
vacanta, pentru deplinirea acelei statii invetiato-
resci se escrie concursu cu terminu de alegere pe
lun'a lui Octomvre 4/16 demin'etia dupa finirea santei
liturgii.

Emolumintele sunt:

1. Cortilu cu un'a chilie, culina si camera

2. 300 floreni v. a. in bani gata.

3. Doue orgii de lemne taiate dintre cari are a-se
incaldi si scól'a.

4. Invetiatoriulu va fi totu odata si cantoru bi-
sericescu, prin urmare se va folosi si de venitele
cantorali obveniente.

Doritori de a recurge pentru acést'a statiune
au a-si tramite recursurile sale cu documentele re-
cerute provideute intitulate comitetului parochialu
gr. or. din Varad Valentia la inspectorulu cercualu
protopresbiterulu gr. or. alu Oradii mari reverendi-
simului Domnu Simeonu Bic'a pana in 2/14. Octom-
vre a. c. si totu odata sunt avisati, ca in una di
de dumineca si pana atunci se se presenteze in bi-
serica pentru de a areta deprinderea intru cantari
si ritualele bisericesci.

Oradea mare 30 Augustu (11. Septemvre) 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Simeonu Bic'a** m. p. protopres.
Oradii mari ca Insp. Cer. de scóle.

Pentru ocuparea statii vacante de preotu
de a III-a clasa **Cosiv'a** et fili'a **Nemesesti** pro-
topresbiteratulu Fagetului, dupa incuvintiarea Ve-
nerabilului Consistoriu diecesanu, se escrie prin acé-
st'a concursu cu terminulu pana la 27 Septembre 1881.

Emolumintele suntu: dela 164. case birulu si stol'a usitata in protopopiat; 32 jugere pamentu aratoriu si fenatiu cu 1. jugeru gradina intravilanu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia se-si astearna petitiunile loru conformu prescrijeloru Stat. org. bis. si Regulamentului congresualu pentru parochii din anulu 1878. oficiului ppresbiteralu gr. or. mai josu subscrisu in terminulu indicatu.

Fagetu in in 1. Septemvre 1881.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Atanasiu Ioanovicu. m. p.
protopresbiteru.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci din comun'a *Povergin'a* protopresbiteratulu Fagetului, se escrie de nou concursu, cu terminulu pana la **29 Septembre 1881**. Emolumentele suntu: — 210 fl. v. a. banii, 8° lemne, 3 jugere pamentu aretoriu, quartiru liberu cu gradina de $\frac{1}{2}$ jugeru.

Aceia, cari voescu a ocupá statiunea acést'a, au de a tramite cererea loru prevediuta cu documentele prescise de stat. org. bis. oficiului protopresbiteralu din Fagetu pana la terminulu indicatu.

Povergin'a 2 Septembre 1881.

Comitetulu parochialu.

In cntielegere cu mtne. **Atanasiu Ioanovicu** m. p. protop.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Poganesti*, protopresbiteratulu Fagetului, se escrie prin acést'a concursu cu terminulu pana la **30 Septembro 1881**. Emolumintele suntu: 114 fl. 66 cr. v. a. banii; 30 metiu grâu — cucuruza; 8° lemne; 1. jugeru pamentu, quartiru liberu cu gradina de legumi.

Doritorii de a ocupa acést'a statiune se-si ascérna petitiunile loru conformu prescrijeloru stat. org. bis. oficiului protopresbiterescu din Fagetu pana la terminulu indicatu.

Poganesciu 3 Septembre 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine. **Atanasiu Ioanovicu** m. p. protop.

Pentru deplinirea definitiva a statiunei invetiatoresci din *Fenatia-Siedistelu* se escrie concursu cu terminu de alegere pe **20. Sept. v. a. c.**

Emolomintele suntu:

a) in bani 105 fl. dela comuna, 27 fl. 72 cr. dela Dominiulu eppiscopescu rom. cath. din Vascou; b) bucate 12. cubule; c) lemne 8. stangeni; si d) quartiru cu gradina.

Recurentii voru avea asi tramite petitiunile sale instruite cu documintele necesarii pana la terminulu defiptu la subscrisulu inspectoru in Beiusiu.

Fenatia in 29. Augustu 1881.

Comitetulu parochialu

In contielegere cu mine: **Vasiliu Papp** protop. inspectoru Scol. in tractalu Beiusiului.

Pentru statiunea invetiatorésca din *Curta-Cheriu*, Inspectoratulu Agrisiului Comitatu Aradului se publica concursu cu terminulu pana la **27 Septemvrie** in care di va fi si alegerea.

Emolumintele suntu in bani gata 200 fl. 3 orgii de lemne esclusive pentru invetiatoriu, 2. jugere de pamentu parte aratoriu parte fenatiu; din gradin'a scólei jumetate pentru legumi, dela inmormentari mari 40. cr. dela mici 20 cr. Quartiru in localitatea scólei

Doritorii de a ocupá acestu postu suntu avisati asi trimate recursurile Inspectorului cercualu in Sicala posta ultima B. Ienö, adresate comitetului parochialu din Curta-Cheriu si in vre-o Dumineca s'au sarbatóre a se presenta in Biserica de acolo pentru de asi aretá desteritatea in tipicu si cantulu bisericescu.

Datu in Curta-Cheriu la 2/9 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu inspectorulu **Florianu Montia**.

Pe bas'a decisului venerabilului Consistoriu Aradanu de dto. 17/29 Augustu a. c. Nr. 1622. se escrie concursu pentru deplinirea ambeloru posturi invetiatoresci din comun'a *Pesacu*, cotulu Torontalu — cu terminu de alegere pe **27 Septembre st. vechiu a. c.**

Emolumintele dela clas'a prim'a suntu:

In bani gata 350 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si dela inmormentari cate 30 cr.

Ér emolumintele dela class'a II. suntu:

In bani gata 450 fl. v. a. 2 jug. pamentu aratoriu, trei orgie de paie numai pentru incalditulu scólei, o gradina estravilana pentru legumi, cortelu liberu si 30 cr. dela inmormentari unde va fi poftitu.

Doritorii de a ocupá acestea posturi suntu avisati recoursele loru instruate conformu statutului org. bis. adresate comitetului parochialu — ale tramite inspectorului scolaru Paulu Tempea in Toraculu mare (per Bega St. György) pana la terminulu indicatu, si pana atunci ase presentá la biserica in facia locului pentru de a-si aretá desteritatea in cantu si tipicu.

Pesacu, in 2. Septembre 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu mine: **Paulu Tempea** m. p. Vicariu si adm. protopresbiteralu.

Se escrie pentru vacanta parochie din Comuna *Ghermanu*, carea e de clas'a a II-a cottulu Timisiului, Protopresbiteratulu Versietiului cu termiuu de alegere **8 Septembre st. vechiu a. c.**

Emolumintele suntu:

36 jugere pamentu comosate, stóla indatinata dela 70 de case, si 14 case din fili'a *Jamulu-mare* si quartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acést'a parochia, suntu avisati a-si tremite recoursele sale instruate in sensulu statutului organicu comitetului parochialu adresate la Dlu Protopresbiteru Iuane Popovicu in Mercin'a per Varadia totu deodata au a-se presentá in vre-o Dumineca séu sarbatóre in sant'a Biserica pentru de asi arata desteritatea loru in oratorie si cantare.

Ghermanu, in 15 Augustu 1881.

Comitetulu parochialu.

In contielegere cu protopresbiterulu districtualu.